

Missiv

2022-12-08

Till: Valnämnden
För kännedom: Fullmäktiges presidium

Granskning av valnämnden

EY har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer genomfört en granskning av valnämnden. Granskningen har syftat till att bedöma om valnämnden, inom sitt ansvarsområde, tillsett att valet 2022 genomförts på ett ändamålsenligt sätt och huruvida valnämndens interna kontroll varit tillräcklig.

Vår samlade bedömning är att valnämnden i huvudsak har tillsett att valet 2022 genomförts på ett ändamålsenligt sätt. I granskningen framkommer att valet har genomförts i stort sett enligt plan. Våra huvudsakliga noteringar avser köbildning i olika moment.

Vid röstmottagning i vallokal har det i vissa fall rapporterats om köer på drygt 2 timmar. Gynnsamt väder mildrade sannolikt de effekter köbildningen hade på valets genomförande. Vi konstaterar dock att valnämnden redan 2018 prövade att använda insynsskyddade vasedelställ och även har tagit del av erfarenheter från Umeå om köbildning kopplat till detta samt därtill uppmanats av Valmyndigheten att aktivt hantera köerna. Mot bakgrund av dessa erfarenheter menar vi att ytterligare åtgärder kunde ha vidtagits inför 2022 än vad som gjorts för att minimera riskerna för omfattande köbildning.

Genomförandet av 2022 års val har i några avseenden varit sårbart. Det står klart att det inte funnits tillräckliga marginaler i de olika moment där köbildning uppstått. Revisionen är starkt kritiska till att valnämnden inte beaktat detta i sin riskanalys på ett tydligt sätt. Nämnden borde ha tagit ytterligare höjd i sin planering och riskanalys för att säkerställa tillräckliga flöden. Valkansliet konstaterar i sin eftervalsanalys bland annat att det finns ett behov av nya lokaler för mottagningen från valdistrikt till valnämnd som ska ha kapacitet för stora flöden, men även att styrningen av den processen behöver ses över.

De ytterligare åtgärder för att minska köbildning i vallokal som lyfts i intervjuer och eftervalsanalys beskrivs i flera, om än inte i samtliga fall, vara kostnadsdrivande och förutsätter att valnämnden på förhand säkerställer tillräckliga resurser och en ändamålsenlig organisation. Vi ser det som väsentligt att valnämnden har en dialog med kommunfullmäktige i syfte att uppnå en långsiktig hållbar lösning vad gäller valkansliets organisation och i förlängningen grundförutsättningarna för att organisera val.

Vi bedömer att nämndens interna kontroll avseende det praktiska genomförandet av valet i allt väsentligt har varit tillräcklig. Granskningen visar att en omfattande riskanalys med fokus på säkerhet har tagits fram inför valet 2022. Vi bedömer dock att nämndens interna kontroll i förhållande till kommunens riktlinjer inte har varit tillräcklig då nämnden inte efterlever dessa riktlinjer och inte har utarbetat en tillsynsplan. Valnämnden är inte undantagen kraven i dessa riktlinjer.

Med utgångspunkt i granskningen rekommenderas valnämnden att:

- ▶ Säkerställa att åtgärder vidtas för att hantera de mest väsentliga utvecklingsområdena från 2022 års val.
- ▶ Framöver säkerställa tillräckliga marginaler i moment där köbildning kan uppstå
- ▶ Säkerställa att valnämnden efterlever kommunens styrmodell och riktlinjer i de fall valnämnden inte är undantagen kraven i dessa.
- ▶ Föra en dialog med fullmäktiges presidium i syfte att säkerställa en robust organisation för genomförandet av de allmänna valen 2026 och framåt.

Rapporten överlämnas härmed till kommunstyrelsen och övriga berörda nämnder. Behandlat svar till revisionen önskas senast den 15 mars 2023.

Kontaktrevisorer för granskningen var Håkan Gransten och Britta Bjelle.

För Örebro kommuns revisorer

Lena Jansson
Ordförande

Bengt Wentzel
Vice ordförande

ÖREBRO

Revisionsfrågor:Svar:Bedömning:

Finns ett uppdaterat reglemente och styrdokument för valnämnden?

Nej.

Har valnämnden inför valet genomfört en ändamålsenlig riskanalys, som återspeglar relevanta omvärldsfaktorer?

Delvis.

Har förberedande åtgärder vidtagits för att säkerställa att valet genomförs korrekt och säkert?

I huvudsak.

Har förändrad lagstiftning tagits i beaktande på ett ändamålsenligt sätt?

Har valnämnden säkerställt att relevanta utbildningsinsatser har genomförts för valförrättare och röstmottagare i vallokalerna (även lokaler för förtidsröstning)?

Ja.

Har nämnden säkerställt en ändamålsenlig information till medborgarna rörande valets genomförande?

Vilka forum/kanaler används för spridande av information rörande valet?

Ja.

Finns dokumenterad informationsstrategi med prioriteringar mellan olika forum/kanaler?

Har nämnden vidtagit ändamålsenliga trygghetsskapande åtgärder i vallokalerna?

Ja.

Upprättas ändamålsenliga valprotokoll Länsstyrelsen? Förekommer relevanta iakttagelser i dessa protokoll?

I huvudsak.

På vilket sätt har valnämnden säkerställt genomförandet av valet under valdagen? Genomfördes någon form av besök av vallokalerna under valdagen (Gäller även förtidsröstning)?

Har valnämnden analyserat rapporterat avvikelser under genomförandet av valet? Finns eftervalsanalys upprättad och dokumenterad?

Ja.

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

LENA JANSSON

Ordförande

Serienummer: 19540413xxxx

IP: 2.64.xxx.xxx

2022-12-15 07:41:05 UTC

BENGT LILLEBROR WENTZEL

Vice ordförande

Serienummer: 19510908xxxx

IP: 78.72.xxx.xxx

2022-12-17 09:11:51 UTC

Detta dokument är digitalt signerat genom Penneo.com. Den digitala signeringsdatan i dokumentet är säkrad och validerad genom det datogenererade hashvärdet hos det originella dokumentet. Dokumentet är låst och tidsstämplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. All kryptografisk information är innesluten i denna PDF, för framtida validering om så krävs.

Hur man verifierar originaliteten hos dokumentet

Detta dokument är skyddat genom ett Adobe CDS certifikat. När du öppnar

dokumentet i Adobe Reader bör du se att dokumentet är certifierat med **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com> Detta garanterar att dokumentets innehåll inte har ändrats.

Du kan verifiera den kryptografiska informationen i dokumentet genom att använda Penneos validator, som finns på <https://penneo.com/validate>